

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І. МЕЧНИКОВА

Факультет романо-германської філології

Кафедра лексикології і стилістики англійської мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної
роботи

професор Хмарський В.М.
" 01 " 09 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Нейролінгвістика в парадигмі сучасної філології

Рівень вищої освіти Третій (доктор філософії)

Спеціальність 035 Філологія

2020–2021

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни "Нейролінгвістика в парадигмі сучасної філології".

Розробник: Колегаєва І.М., доктор філологічних наук, професор, завідувачка кафедри лексикології і стилістики англійської мови

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри лексикології і стилістики англійської мови

Протокол № 10 від "26" червня 2020 р.

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

Колегаєва І.М.
(прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від "31" серпня 2020 р.

Голова НМК

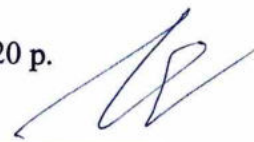

_____ (підпис)

Телецька Т.В.
(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри лексикології і стилістики англійської мови

Протокол № 10 від "26" червня 2020 р.

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри лексикології і стилістики англійської мови

Протокол № 10 від "26" червня 2020 р.

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	вечірня форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 3 / 3 годин – 90 / 90 залікових модулів – 1/1 змістових модулів – 2/2	Галузь знань 03 Гуманітарні науки (шифр і назва) Спеціальність 035 Філологія (код і назва) Рівень вищої освіти: Третій (доктор філософії)	За виборомаспіранта	
		Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
		2-й	2-й
		Лекції	
		16 год.	16год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	14 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
60 год.	60 год.		
Форма підсумкового контролю: Залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – ознайомити здобувачів вищої освіти із засадами нейролінгвістики як новітньої галузі сучасної філології, що знаходиться на перетині мовознавства, психології, психолінгвістики і нейробіології.

Завдання: поглибити знання в сфері теорії загального і лінгвального семіозису; сформулювати чітке розуміння нейробіологічних процесів як підґрунтя лінгвального семіозису і мовленнєвої комунікації; окреслити місце нейролінгвістики в парадигмі сучасної філології.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, генерування нових ідей.

ЗК-2. Здатність до пошуку, систематизації та критичного аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-3. Здатність планувати і здійснювати комплексні дослідження, зокрема і в міждисциплінарних галузях, на основі системного наукового світогляду із застосування сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК-1. Здобуття глибинних знань у галузі філології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових філологічних знань, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.

СК-2. Здатність збирати дані для філологічного дослідження, систематизувати та інтерпретувати їх.

СК-3. Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів.

СК-4. Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології на основі розуміння їх природи, чинників впливу, тенденцій розвитку із використанням теоретичних і експериментальних методів.

СК-5. Здатність до реалізації завдань міждисциплінарних філологічних досліджень.

СК-6. Здатність планувати й організувати професійну і науково-інноваційну діяльність у галузі філології, зокрема в ситуаціях, що потребують нових стратегічних підходів.

Очікувані результати навчання:

ПРЗ-1. На основі системного наукового світогляду аналізувати складні явища суспільного життя, пов'язувати загальнофілософські проблеми з вирішенням завдань, що виникають у професійній та науково-інноваційній діяльності, застосовувати емпіричні й теоретичні методи пізнання.

ПРЗ-2. Знати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження.

ПРЗ-3. Уміти проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію;

ПРЗ-4. Обирати адекватну предмету філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології;

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин, що становить 3 кредити ЄКТС.

2. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Нейролінгвальне підґрунтя семіозису. Мова як система знаків.

Тема 1. Становлення нейронної системи людини в процесі філогенезу і онтогенезу. Вчення академіка Павлова про першу і другу сигнальну системи.

Тема 2. Друга сигнальна система і семіозис.

Тема 3. Мова як система знаків.

Змістовий модуль 2. Наукова парадигма сучасної філології. Нейролінгвістика як погранична дисципліна.

Тема 4. Поняття наукової революції і зміна наукових парадигм у філології.

Тема 5. Антропоцентрична парадигма сьогоденної лінгвістики.

Тема 6. Нейролінгвістика як зона порубіжжя із психологією і психолінгвістикою, біологією і нейробіологією, лінгвістикою і когнітивною лінгвістикою.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма						Вечірня форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п/с	лаб	інд	ср		л	п/с	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Нейролінгвальне підгрунтя семіозису. Мова як система знаків.												
Тема 1. Становлення нейронної системи людини в процесі філогенезу і онтогенезу. Вчення академіка Павлова про першу і другу сигнальну системи.	10	2	2			6	10	2	2			6
Тема 2. Друга сигнальна система і семіозис.	10	2	2			6	10	2	2			6
Тема 3. Мова як система знаків	12	4	2			6	12	4	2			6
Разом за змістовим модулем 1	32	8	6			18	32	8	6			18
Змістовий модуль 2. Наукова парадигма сучасної філології. Нейролінгвістика як погранична дисципліна.												
Тема 4. Поняття наукової революції і зміна наукових парадигм у філології.	18	2	2			14	18	2	2			14
Тема 5. Антропоцентрична парадигма	22	4	4			14	22	4	4			14

сьогоденної лінгвістики.												
Тема 6. Нейролінгвістик а як зона порубіжжя із психологією і психолінгвістико ю, біологією і нейробиологією, лінгвістикою і когнітивною лінгвістикою.	18	2	2			14	18	2	2			14
Разом за змістовим модулем 2	58	8	8			42	58	8	8			42
Усього годин	90	16	14			60	90	16	16			60

5. Методи навчання

Лекція, практичні заняття, дискусія, постановка й обговорення проблемних питань, виконання самостійних завдань, робота з теоретичними джерелами

6. Методи контролю

Оцінювання усних відповідей, письмових завдань, що виносяться на самостійне опрацювання, усна відповідь під час складання заліку.

7. Питання для підсумкового контролю

1. Сутність вчення академіка Павлова про сигнальні системи тварин і людей. Специфіка другої сигнальної системи.
2. Нейронна система людини, її становлення і розвиток у розрізі філогенезу і онтогенезу.
3. Функціонування другої сигнальної системи як невід'ємна складова лінгвальногосеміозису.
4. Знакова природа мови і людської комунікації. Нейролінгвальний аспект.
5. Нейролінгвістика як об'єкт досліджень в сучасній антропоцентричній парадигмі філології.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання та самостійна робота						Залік	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
10	10	10	10	10	10		
60						40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Рекомендована література

Основна

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. – Київ, 2004.
2. Карвасарский Б.Д. Клиническая психология - М., 2004 <http://koob.ru>

3. Кочерган М. П. Загальне мовознавство. – К, 2008.
4. Кубрякова Е.С. Язык и знание. Роль языка в познании мира. – М., 2004.
5. Кубрякова Е.С. и др. Краткий словарь когнитивных терминов. – М., 1996.
6. Общая психология: Подобщ.ред. проф. А. В. Карпова. — М., 2005.
7. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрямки та проблеми. – Полтава, 2008

Додаткова

1. Лекторский В. А. Восприятие // Новая философская энциклопедия : в 4 т. — М. 2010.
2. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. – Полтава, 2010.
3. Филиппова Г. Г. Психология материнства– М, 2002.

Електронні інформаційні ресурси

<https://sci.house/osnovyi-psihologii-scibook/sensornyie-obrazyi-34786.html>